

Deltaplan Biodiversiteitsherstel

SAMEN VOOR

BIODIVERSITEIT

*In actie voor een rijker
Nederland*

Aanvalsplan Landschapselementen

Maart 2021

Aanleiding

- Uitnodiging van de minister i.k.v. Bossenstrategie
- Invulling doelen voor landbouw en landgebruik uit het Klimaatakkoord
- Verbinden met opgaven voor biodiversiteitsherstel (Deltaplan, LNV-visie, NL Natuurpositief, Aanpak stikstof)
- Realiseren NOVI: ontwikkeling karakteristiek Nederlandse landschappen

Groot belang

- Biodiversiteit
- Klimaat: CO₂ vastleggen in hout en bodem
- Ecologisch evenwicht: functionele natuur voor de landbouw
- Kwaliteit landschap: betekenis voor woon- en werkomgeving
- Lucht en water: landschapselementen helpen in filtering lucht en vasthouden water

Urgente opgave

- Aantal landschapselementen in 100 jaar met 60% afgenomen
- Insectenpopulatie met 75% gedaald
- Erosie landschapskwaliteit → landschapspijn

Landschapselementen

- ‘Kleine elementen in het landschap’
- In praktijk max enkele hectaren
- Variërend van houtig tot natte elementen

Landschapselementen

Houtig

Singels, bomenrijen, houtwallen, heggen, knotbomen, graften, griendjes, hoogstam-boomgaarden

Kruidenrijk en dynamisch

Kruidenrijke akkerranden, keverbanken

Watergebonden

Natuurvriendelijke oevers, poelen, ruigten, slootkanten, sloten

Focus Aanvalsplan

- Houtige elementen: vanwege belang voor CO₂ vastlegging en voor Bossenstrategie
- Landelijk gebied: gronden van boeren, particulieren, overheden

N.B. Voor biodiversiteitsherstel zijn àlle landschapselementen van groot belang

Baten zijn veelvoudig

- Recreatie sector
- Besparing in gezondheidszorg
- Ecosysteemdiensten
- Vestigingsklimaat
- Waarde onroerend goed
- Klimaatverandering
- Waterbeheer

A scenic rural landscape featuring a traditional windmill in the distance, a lush green field in the foreground, and a small pond surrounded by trees and reeds on the right. The image is partially obscured by a large, stylized graphic element consisting of overlapping semi-transparent shapes in shades of green, yellow, and white.

Ambitie

**10 % groen-blauwe dooradering
in het
landelijk gebied**

Ambitie en haalbaarheid

- ‘10 % landelijk gebied’ – relatie met Europese Biodiversiteitsstrategie
- Rekening houden met belang grondeigenaren:
 - Financiering
 - Landschapselementen binnen ha-berekening GLB houden
 - Waardedaling grond vergoeden bij bestemmingswijziging OF
 - Beheerovereenkomst + structurele vergoeding + instandhoudingsplicht
 - Geen onteigening of standaard bestemmingswijziging

Streekeigen landschap

Benutten van landschappelijke identiteit

- Historische structuren
- Natuurlijke ondergrond
- Karakteristieke elementen
- Streekeigenheid versterken
- Verhaal van het landschap versterken

Relatief veel houtig in coulisselandschap; veenweiden accent op oevers, plas-dras, sloten, kruidenrijk grasland

Agroforestry eventueel integreren

Samenwerking

Raamwerk:

BoerenNatuur, LTO, LandschappenNL, Natuur en Milieufederaties,
Ver Nederlands Cultuurlandschap
Overleg met: LNV, BZK, IPO

Uitwerking Aanvalsplan:

Door de streek!

Nieuwe partners: FPG, waterschappen, gemeenten, ...

Kosten en financiering

Kosten op termijn globaal € 500 mln/jr voor aanleg, beheer en productiederving

Financiering publiek en privaat

- Landschapsfonds voor borging vergoeding kosten aanleg, beheer, exploitatie
- Stapeling geldstromen via landschapsfonds
- Maatschappelijke dienstverlening voor publieke partijen
- Creëren nieuwe baten: open ruimteheffing, CO₂-credits, verwaardiging streekproduct, enz

A scenic rural landscape featuring a traditional windmill in the distance, a green field, and a pond with reeds in the foreground. The image is partially covered by a white curved overlay containing text.

Hoe organiseren we het?

- a. Regionaal maatwerk met landelijke regie
- b. Uitwerking door de streek
- c. Publieke middelen als basis, aangevuld met private middelen

Implementatie in beleid voor omgeving, klimaat, natuur, landbouw.
Regie in omgevingsbeleid.

Hoe komen we tot uitvoering

Verdienvermogen, vergoedingen (marktconform tbv aanleg en beheer)

- Een kleiner deel kan uit de markt komen
- Belangrijke rol overheid ivm maatschappelijke functie ecosysteemdiensten

Koppelkansen

- Klimaatakkoord, klimaatadaptatie
- NOVI / POVI
- Investeringsregeling aanleg landschapselementen (LNV, in voorbereiding)
- GLB, systematiek RVO
- Provinciale regelingen, Regionale Energiestrategie
- Programma Natuur

Oproep

- Leg doelen vast in Omgevingsbeleid
- Bouw mee aan Landschapsfonds
- Faciliteer grondeigenaar

Het landschap is van ons allemaal!

